

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — 'Εν τῷ ἐξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπαξ ἡ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἡ ἑξαμηνίαν λ. 10.

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, 'Αριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Εἰς τοὺς ἐγγραφομένους νέους συνδρομητὰς ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου—15 Μαρτίου ἡ διεύθυνσις τοῦ **Μὴ Χάνεσαι** δωρεῖται τὰ ἑξῆς :

Α'. **Ποιήματα τοῦ Σουρῆ**, Α' καὶ Β' Τόμον, πωλούμενα ἀνὰ φρ. 5.

Β'. **Ἀγροτικὰς Ἐπιστολάς** Δροσύνῃ, τιμωμέναις ἀνὰ φρ. 2 1)2.

Γ'. **Γελοιογραφικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ Μὴ Χάνεσαι**, ἔτη δύο, 1881 καὶ 1883. φρ. 2 1)2.

Δ'. Ὅλην τὴν σειράν τῶν Ἐπιφυλλίδων τοῦ **Μὴ Χάνεσαι**, ὅπου ἐδημοσιεύθη τὸ ὠραιότατον μυθιστόρημα τοῦ **Μποέμ**, οἱ **Ἐμποροὶ τῶν Ἐθνῶν**, τιμωμέαις φρ. 6,60.

Τὸ ὅλον βιβλία καὶ ἐφημερίδες ἀξίας φρ. 16,60.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ἡ ρητορικὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κυβερνήσεως εἶνε ρητορικὴ δυνατή. Πρώτιστον στοιχεῖον αὐτῆς εἶνε ἡ δεξιότης καὶ οὐσιώδης τροφή ἡ ἐπίθεσις. Ἐκὼν ἄκων ὁ ἀντίπαλος πρὸ τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ γίνεται ἄκμων κατὰ συνέπειαν ἡ ἀγορεύσις του εἶνε σφύρα καὶ σφύρα μάλιστα ἀτμήλατος. Τὰ ἐπιχειρήματά του ἐπέρχονται πυκνὰ, ἄλλοτε μὲν ὑπὸ τύπον ψιλῆς βροχῆς ἐπιμόνου καὶ ἄλλοτε πάλιν βροχῆς ραγδαίας, μεμιγμένης χαλᾶς. Βοηθούσης δὲ ὑπερπλήρους βαρυτόνου φωνῆς, ὁ λόγος του ἐξογκοῦται εἰς μεγαλοπρέπειαν, καὶ ἐνίοτε, ὅταν ἡ ἐπίθεσις του ἐξαγριῶται εἰς ἀγανάκτησιν, φανταζόμεθα ὅτι παῖδες ὄντες ἠκούομεν περὶ ρητορικοῦ τινος ἀπ' ἁμῶνος σχήματος Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ὅφ' ὃ ἠναγκάσθησαν νὰ χαμηλώσωσιν ἅπαντες

οἱ ἐκκλησιαζόμενοι. Καὶ ἐνῷ τὸ ὕψος τῆς ρητορικῆς του εἶνε ἀπέριττον, σχεδὸν γυμνόν, χωρὶς σχημάτων καὶ ἀνέμων καὶ παραφορῶν ρητορικῶν, χωρὶς ἀποστροφῶν καὶ εἰκόνων, ἰδέαι τινες ἐν τούτοις ἢ, ὅχι ἰδέαι, αἰσθήματα μᾶλλον, ρίπτονται τόσον ἐντέχνως, ὥστε καὶ ὑπερβάλλουσι τὸν συνήθη ρητορικὸν κόσμον καὶ συναρπάζουσι τὸ ἀκροατήριον, προσεπικουροῦντος πλέον τόνου φωνῆς ἐξογκουμένης εἰς μεγαλεῖον καὶ περιλαμβανούσης σχεδὸν ὅλην τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ Βουλευτηρίου, ὥστε νὰ μὴ δύνανται οἱ ἀκροαταὶ οὔτε νὰ ἀναπνεύσωσιν. Ἡ ἰδέα τοῦ κάλλους δὲν ὑπάρχει διὰ τὸν κ. Τρικούπην· ὑπάρχει μόνον ἡ ἰδέα τῆς δυναμείας. Οὐδέποτε γοητεύει πάντοτε ὅμως καταπλήττει. Ἡ θεωρία τοῦ σχηματισμοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος μεταξὺ τοῦ ἀγορεύοντος καὶ τῶν ἀκροωμένων ἐφαρμόζεται καταναγκαστικῶς, ἀποκλειομένης πάσης ἐλευθέρως βουλήσεως. Ὅταν τὸ 1880 μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὑπουργείας του πτώπιν ἀπολογούμενος ἐδόξηε τὴν μεγάλην του λέξιν: **Συκοφαντοῦμαι**, ἡ λέξις ἐκείνη ἐξεφωνήθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε συμπολίτευσις καὶ ἀντιπολίτευσις, θεωρεῖται καὶ ἀκροατήρια, τὴν ἡσθάνθησαν ἐπὶ τῶν προσώπων των, τὰ ὅποια ἀνετρίχιασαν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐντυπώσεως.

* *

Ἀλλ' εἶνε ρητορικὴ ἡ πολιτικὴ; Πρέπει νὰ ᾔνε ἡ πολιτικὴ ρητορικὴ; Νομίζεται ἐγκλημα τὸ δωροδοκεῖν ἢ δωροδοκεῖσθαι τοὺς βουλευτάς. Δὲν εἶνε ἐπίσης ἐγκλημα τὸ παραπείθειν ἢ παραπειθεσθαι τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους; Εἴμεθα κατὰ τῆς ρητορικῆς; Ὁχι. Εἶνε καὶ αὐτὴ μία τῶν ὠραίων τεχνῶν καὶ ὡς θαυμάζουεν τὸν ὑποκριτὴν, τὸν αἰοδόν, τὴν αἰοδὸν ἢ τὴν ὀρχηστίδα, θαυμάζομεν ἐπίσης καὶ τὸν ἀγορητὴν, ὡς γεννῶντα ἡμῖν συγκινήσεις, ἡδονὴν, εὐθυμίαν, ἐνθουσιασμόν, ἀγανάκτησιν, δάκρυα. Ἀλλὰ θέλετε τὸν κωμωδὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ; Θέλετε τὸν ἱεροκήρυκα μεταφέροντα τὴν θεατρικὴν σκηνὴν ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος; Καὶ ἂν τὴν μεταφέρῃ ἀκόμη, πρέπει ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά σας καὶ ἡ συνειδήσις σας νὰ ἀπαχθῶσιν ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ κηρύγματος καὶ νὰ ἀφθεῶσιν εἰς ἑκστασιν, ἀπολαμβάνοντα ἡδονικῆς τινος οὐσίας, νὰ λησμονήσωσι δὲ τὴν θρησκείαν, τὴν ὑπερφυσικὴν ἀλήθειαν, τὴν συντριβὴν τῆς καρδίας, τὰ πάθη τοῦ ἑσταυρωμένου; Ὅπως πρέπει νὰ χωρίζεται τὸ ρητορικὸν ἀπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ, οὕτω ἐν τῇ Βουλῇ ἡ ρητορικὴ νὰ μένῃ ρητορικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ νὰ μένῃ πολιτικὴ. Διότι εἰς, ὃν κατηγορεῖ τὸ ἔθνος ὡς προδόντα